

«Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» мемлекеттік мекемесінің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы талдамалық анықтама

Ақтау қаласы

«2» шілде 2026 жыл

«Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» мемлекеттік мекемесі (*бұдан әрі – Басқарма*) өз қызметін:

Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 15 желтоқсандағы «Мәдениет туралы», 2019 жылғы 26 желтоқсандағы «Тарихи-мәдени мұра объектілерін қорғау және пайдалану туралы», 2015 жылғы 23 қарашадағы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы», 2024 жылғы 1 шілдедегі «Мемлекеттік сатып алу туралы», 2013 жылғы 15 сәуірдегі «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Заңдарына, Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 29 маусымдағы № 350-VI «Қазақстан Республикасының әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі» Кодексіне, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдардың қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» Қаулысына, Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі 209 «Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» бұйрығына, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» бұйрығына және тағы да басқа нормативтік құқықтық актілерге және Маңғыстау облысы әкімдігінің 2025 жылғы 19 ақпандағы № 57 қаулысымен бекітілген Ережеге сәйкес жүзеге асырады.

Басқарма Облыс бойынша мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі салаларында басшылықты жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының мемлекеттік жергілікті атқарушы органы болып табылады. Басқарма мемлекеттік мекеме ұйымдастырушылық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға. Басқарманың құрылтайшысы «Маңғыстау облысының әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі болып табылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау (*бұдан әрі – СЖТІТ*) Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410 V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 8-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (*Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет*) Төрағасының 2023 жылғы 16 қаңтардағы № 21 «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» «Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» бұйрығы негізінде

және басқарманың 2026 жылғы 26 мамырдағы № 75-н/қ «Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» мемлекеттік мекемесінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бұйрығы негізінде бекітілген жұмыс тобымен жүргізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің мерзімі 08.06. – 08.07.2025 жыл аралығы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің кезеңі 01.01.2025 жыл – 31.12.2025 жыл аралығы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды жүргізу жауапты жұмыс тобының құрамы:

Жұмыс тобының басшысы:	Г.Ж. Базаралиева	Басқарма басшысының орынбасары.
Жұмыс тобының мүшелері:	А.М. Аширова	Мәдениет және өнер саласын дамыту, жиынтық талдау бөлімінің басшысы;
	А. Ықыласқызы	Тілдерді дамыту, архив ісі және ономастикалық жұмыстар бөлімінің басшысы;
	Г.Д. Оралбаева	Мемлекеттік шығаршылық тапсырыс, экономика және қаржы бөлімінің басшысы;
	Ж. Төремұратұлы	Тарихи-мәдени мұра және әкімшілік жұмыстар бөлімінің басшысы.
Жұмыс тобының хатшысы:	М.Бисенбиев	Тілдерді дамыту, архив ісі және ономастикалық жұмыстар бөлімінің тілдерді дамыту бойынша бас маманы

Ішкі талдау өткізудің мақсаты мен міндеттері

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің мақсаты – Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасында сыбайлас жемқорлық қатерлерін туындатуы мүмкін құқық бұзушылықтарды анықтап, олардың орын алуына ықпал ететін себептер мен жағдайларды азайту (жою) бойынша тиісті шаралар қабылдау.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу басқарма қызметінің келесі бағыттары бойынша жүргізілді.

1. Мемлекеттік сатып алу қызметіне талдау жүргізу.
2. Мемлекеттік шығармашылық тапсырыс саласы бойынша түскен өтінімдердің қабылдануына/қабылданбауына талдау жүргізу.
3. Басқарманың қызметін, оның ұйымдастыру-басқару қызметін реттейтін құқықтық актілерді және ішкі құжаттарды сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуына талдау.

Оның ішінде қызмет бағыттары бойынша:

- 1) персоналды басқару;
- 2) мемлекеттік көрсетілетін қызметтер.
4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу және бекіту.
5. Талдамалық анықтаманы әзірлеу
6. Талдамалық анықтамаға қол қою

I. Мемлекеттік сатып алу қызметіне талдау

Мемлекеттік сатып алудың 2025 жылға арналған жылдық жоспары Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасының (бұдан әрі-Басқарма) 2024 жылғы 24 желтоқсандағы №103-н/қ бұйрығымен бекітілген.

2025 жыл ішінде мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына **10 рет** өзгерістер мен толықтырулар енгізілген. Жоспарланған сатып алулардың жалпы көлемі **52 271 929,26 теңгені** (ҚҚС-сыз) құраған.

2025 жылы мемлекеттік сатып алу шеңберінде барлығы **77** негізгі келісімшарт жасақталып, келесі тәсілдермен жүзеге асырылған:

1. Конкурс тәсілімен жалпы сомасы **20 357 142,9 теңгені** құрайтын **1 келісімшарт** жасақталған. Аталған сатып алу сомасы 4000 АЕК-тен асқандықтан, конкурс мемлекеттік сатып алудың бірыңғай ұйымдастырушысы арқылы өткізілген. Маңғыстау облысы бойынша мемлекеттік сатып алудың бірыңғай ұйымдастырушысы – Маңғыстау облысының мемлекеттік сатып алу басқармасы.

2. Баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен – **37 келісімшарт**, жалпы сомасы **15 940 220,64 теңге**, сондай-ақ **1 қосымша келісімшарт** жасақталған, оның

сомасы **1 968 000 теңгені құраған**. Алайда, «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 18-бабы 4-тармағының 2) тармақшасына сәйкес, техникалық ерекшеліктің 30-тармағы талаптарының ішінара орындалмауына байланысты, 2025 жылғы 21 мамырдағы № 4712-25-00-2/1352 іс бойынша сот шешімі негізінде «Felix Vita» ЖШС-мен жасақталған 2025 жылғы 4 ақпандағы № 2 шартқа 2025 жылғы 27 ақпандағы № 1 қосымша келісім бұзылған.

3. Өткізілмеген мемлекеттік сатып алу бойынша бір көзден сатып алу - 13 негізгі келісім шарт, жалпы сомасы – **2 681 293,96 теңге**, сондай-ақ жалпы сомасы **271 531,19 теңгені** құрайтын **2 қосымша келісім** жасақталған. Қосымша келісімдер «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР Заңының 18-бабы 2-тармағының 1) тармақшасына сәйкес, тараптардың өзара келісімі бойынша тауарлардың, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің бағасын, тиісінше шарттың жалпы сомасын азайту бөлігінде өзгерістер енгізу мақсатында жасалған.

4. Электрондық дүкен арқылы – 12 келісім-шарт, жалпы сомасы – **2 224 396,5 теңге**.

5. Бір көзден тікелей шарт жасау арқылы – 14 келісім-шарт, жалпы сомасы – **10 265 316,5 теңге**.

Бір көзден тікелей шарт жасау арқылы мемлекеттік сатып алулар Қазақстан Республикасының 2024 жылғы 1 шілдедегі №106-VIII «Мемлекеттік сатып алулар туралы» Заңының 16-бабы 3-тармағының 1) тармақшасы негізінде – 6 шарт («Каспий жылу, су арнасы» МКК кәсіпорынмен ауыз су, ыстық су мен жылуэнергиясын жеткізі және ағын суларды жою бойынша қызмет, «МАЭК- Қазатомөнеркәсіп» ЖШС ауыз су, ыстық су мен жылу энергиясын сатып алу, Маңғыстау облысы электротоптық компаниясы АҚ-электроэнергия сатып алу) Басқарманың 23.01.2025 жылғы № 8-н/к бұйрығымен;

3) тармақшасы негізінде – 2 шарт («Каспий жылу, су арнасы» МКК кәсіпорынмен ауыз су және техникалық су құбырларында орын алған апатты жоюға байланысты) Басқарманың 20.11.2025 жылғы № 93-н/к бұйрығымен;

25) тармақшасы негізінде – 4 шарт (ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы РМҚК әкімшілік мемлекеттік қызметшілерін қайта даярлау, біліктілігін арттыру) Басқарманың 14.01.2025 жылғы № 1-н/к және 18.11.2025 жылғы № 91-н/к бұйрығымен;

25) тармақшасы негізінде –1 шарт (ҚР Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1192 қаулысының 1 тармағына сәйкес, мемлекеттік гранттық қаржыландыру саласындағы оператор болып айқындалған «Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» коммерциялық емес АҚ-мен басқарманың үкіметтік емес ұйымдарға арналған гранттар берудің 2025 жылға арналған жоспарды орындау мақсатында) Басқарманың 14.01.2025 жылғы № 1-н/к бұйрығымен;

28) тармақшасы және 5 бабының 1 тармағының 1 тармақшасы негізінде – 1 шарт («Нұр Ақтау» ЖШС-мен баға ұсынысын,біліктілік еңбек ресурстарын, сапалы қызметін қарай отырып ғимаратты ағымдағы

жөндеуге арналған жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу қызметі) Басқарманың 16.04.2025 жылғы № 47-н/қ бұйрығымен жүзеге асырылған.

Бұдан басқа, үкіметтік емес ұйымдарға мемлекеттік гранттар беру Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрінің 2022 жылғы 26 қыркүйектегі № 406 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік гранттарды қалыптастыру, беру, мониторингтеу және олардың тиімділігін бағалау қағидаларына, сондай-ақ Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы басшысының 2025 жылғы 3 наурыздағы № 28-н/қ бұйрығымен бекітілген 2025 жылға арналған үкіметтік емес ұйымдарға берілетін мемлекеттік гранттардың басым бағыттарының тізбесіне (бұдан әрі - Тізбе) сәйкес жүзеге асырылған.

Үкіметтік емес ұйымдарға мемлекеттік гранттар беру мақсатында 2025 жылғы 5 наурызда «Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» коммерциялық емес акционерлік қоғамымен (бұдан әрі – Оператор) «Суретшілер экспедициясын ұйымдастыру», «Жас қаламгер» және «Ұмытылмас өнер» жобаларын іске асыруға жалпы сомасы 30 467 000 теңгені құрайтын № 1 шарт жасалды.

2025 жылғы 3 сәуірде шарттың жалпы сомасын 40 817 000 теңгеге дейін ұлғайтуды және іске асырылатын жобалар тізбесіне «Айтыс жанрындағы жас таланттарды қолдау» жобасын енгізуді көздейтін № 1 қосымша келісім жасалды, 2025 жылғы 2 сәуірдегі № 41-н/қ бұйрығымен бекітілген Тізбеге сәйкес.

Шарт талаптарын орындау мақсатында Басқарма Операторға шарттың жалпы сомасының 80 %-ы мөлшерінде, яғни 32 653 600 теңге көлемінде аванстық төлем аударған.

Кейіннен жобалардың бірінің іске асырылмауына байланысты 10 350 000 теңге көлеміндегі қаражат қайтарылды. Осыған байланысты шарттың жалпы сомасын азайтуды көздейтін № 2 қосымша келісім жасақталды. Енгізілген өзгерістердің нәтижесінде шарттың жалпы сомасы 30 050 540 теңгені құраған.

Осылайша, шарт сомасының азаюына байланысты бұрын аударылған аванстық төлемнің 2 602 460 теңге көлеміндегі бір бөлігі Оператор тарапынан қайтарылуға тиіс болды. Аталған қаражат 2025 жылғы 22 желтоқсанда қайтарылғандықтан, қаржы жылының соңына дейін қаражат игерілмеген.

Есепті кезеңде тауарды жеткізу мерзімін бұзған және шарттық міндеттемелерін тиісінше орындамаған 7 әлеуетті өнім берушіге қатысты шарт талаптарына сәйкес мерзімі өткен әрбір күн үшін шарттың жалпы сомасының 0,1 пайызы мөлшерінде тұрақсыздық айыбы есептелген. Нәтижесінде жалпы сомасы **6 856,53 теңге** көлемінде тұрақсыздық айыбы Басқарма тарапынан бюджет кірісіне аударылған.

Сонымен қатар, 5 әлеуетті өнім беруші шарттық міндеттемелерін уақтылы орындамаған үшін мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы ретінде танылды, мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылардың тізіліміне енгізілді. Соның ішінде, екі өнім беруші (*Жеке кәсіпкер Бекешова, жеке кәсіпкер Арсенқызы*) бойынша Басқарманың лауазымды тұлғасының

заңды күшіне енген сот шешімдерімен мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар деп танылған субъектілері туралы мәліметтерді мемлекеттік сатып алу веб-порталындағы мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізіліміне уақтылы енгізбеу фактілері анықталды. Анықталған заң бұзушылыққа қатысты лауазымды тұлғаға тәртіптік шара қабылданды (Басқарманың 13.03.2026 жылғы № 49 н/қ бұйрығымен), басқа мемлекеттік сатып алу саласында заңнама талаптарының бұзушылықтары тіркелген жоқ.

Ішкі талдаудың қорытындысы бойынша жүргізілген талдау барысында келесідей тәуекелдер анықталды: мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс шеңберінде көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу конкурсына қатысуға берілген өтінімдерді қарау барысында конкурстық комиссия әлеуетті өнім берушінің жұмыс тәжірибесін, сондай-ақ әлеуметтік жобаны іске асыруға тартылатын мамандардың еңбек өтілі мен біліктілігін бағалайды.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2024 жылғы 9 қазандағы № 687 «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына сәйкес сатып алынатын қызметтер нарығындағы жұмыс тәжірибесін растайтын құжаттар ретінде көрсетілген қызметтер актілерінің және электрондық шот-фактуралардың көшірмелері ұсынылады. Мамандардың біліктілігін растайтын құжаттарға білім туралы дипломдар, сондай-ақ тиісті бағыт бойынша курстар мен семинарлардан өткенін растайтын сертификаттар жатады. Сонымен бірге, мамандардың еңбек өтілін растайтын құжаттар Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 35-бабы 1-тармағының 1), 2), 3), 4), 5) және 8) тармақшаларында көзделген мына құжаттардың бірі болып табылады:

1) еңбек кітапшасы, 2) тоқтату күні мен оны тоқтатудың негізі туралы жұмыс берушінің белгісі бар еңбек шарты, 3) еңбек шартын жасасу және (немесе) тоқтату негізінде еңбек қатынастарының туындауын және (немесе) тоқтатылуын растайтын жұмыс беруші актілерінен үзінді көшірмелер, 4) жұмыскерлерге жалақы төлеу ведомосынан үзінді көшірмелер, 5) жұмыс беруші қол қойған және мөрімен (ол болған кезде) растаған қызметтік тізім (жұмыскердің жұмысы, еңбек қызметі туралы мәліметтер тізбесі), 8) жұмыскердің еңбек қызметі туралы мәліметтер қамтылған архивтік анықтама.

Осыған байланысты әлеуетті өнім берушінің жұмыс тәжірибесін растау кезінде кейбір қатысушылар салыстыру актілерін ұсынады, ал мамандардың біліктілігін растау барысында тек дипломдар мен сертификаттар ғана ұсынылып, олардың әлеуетті өнім берушімен еңбек қатынастарында екенін растайтын құжаттар көп жағдайда қоса ұсынылмайды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту мақсатында әлеуетті өнім берушінің жұмыс тәжірибесін, сондай-ақ мамандардың біліктілігін және олардың әлеуетті өнім берушіге тиесілігін растайтын құжаттардың толық тізбесін айқындау орынды.

II. Мемлекеттік шығармашылық тапсырыс бойынша есептік кезеңде түскен өтінімдерді қабылдау жұмыстарына талдау

Басқарма Қазақстан Республикасының «Мәдениет туралы» Заңына және Мемлекет Басшысының тапсырмасына сәйкес 2021 жылғы 1 мамырдан бастап елімізде 4-17 жастағы балалар мен жасөспірімдерге арналған шығармашылық үйірмелерде мемлекеттік шығармашылық тапсырысты орналастыру бойынша жұмыстарды <https://damubala.kz> платформасы арқылы жүзеге асырылған.

2025 жылы мемлекеттік сатып алулар қорытындысы бойынша мемлекеттік шығармашылық тапсырысты жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру платформасына қолжетімділікті ұсыну жөніндегі қызметін «Felix Vita» ЖШС арқылы «DamuBala» платформасы ұтып алып жүргізуде.

Статистикалық мәліметтерге сәйкес облыстағы 4-17 жастағы **234 791** баланың, **12 969-ы** (5%) мемлекеттік шығармашылық тапсырыспен қамтылған.

2025 жылғы 1 наурызға дейін облыс бойынша **256** шығармашылық үйірме қызмет атқарған (*62 қызмет көрсетуші*), 2026 жылғы 3 наурыз күні «DamuBala» платформасында өнім берушілерден жаңа өтінімдер қабылдау ашылып, **624** өтінім түскен. Оның ішінде **90** өнім берушінің **280** өтінімі мақұлданған.

2024 жылы үйірмеге барып жүрген **10 576** баладан бөлек, artsport.kz платформасында кезекте тұрған **2 938** баланы қоса алғанда қосымша **5 000** балаға бюджеттік өтінім беріліп, сұратылған қаржы бөлінген.

Алайда, екі платформа арасындағы техникалық сәйкессіздіктерге байланысты «DamuBala» платформасының операторлары кезекте тұрған **2 938** баланы жүйеге көшіре алмады.

28.03.2025ж. бюджеттен бөлінген қаражат көлемінде **2 938** балаға тиесілі орындарды шегере отырып кезекке тіркеу шектеусіз уақыт режимінде жүзеге асырылған. Бюджеттен бөлінген қаржы көлемі жаңадан тіркелген **3 500** баланы оқытуға қарастырылған. Кезек 18:00-ден бастап «DamuBala» платформасының операторларымен ашылып, небәрі **7** минут ішінде толықтай бөлініп кеткен. Басқарманың құзіретіне кезекті тоқтату функциясы кірмеген.

2025 жылғы 28 ақпандағы № 2 шарт бойынша «Felix Vita» ЖШС-мен жасалған шарт, көзделген міндеттемелердің толық көлемде орындалмауына және Маңғыстау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 24.06.2025ж. күшіне енген 21.05.2025ж. № 4712-25-00-2/1352 шешіміне орай бұзылған.

Жұмысты жалғастыру мақсатында, **2** мәрте мемлекеттік сатып алулар порталы арқылы хабарландыру беріліп, конкурс өткізілмеген (*қазіргі таңда республика бойынша 2 платформа бар: «DamuBala» және «Artsport» қатысудан бас тартты*).

22.08.2025ж. қызмет көрсетуші платформасыз қалғандықтан «QazTiQet» ЖШС-мен өтеусіз қызмет көрсету туралы келісімге отырған.

15.09.2025ж. **396** өтінім келіп түсіп, оның **226-сы** өтіп, **26** қызмет көрсетушінің **170** өтінім қате болуына байланысты кері қайтарылған.

Сонымен қатар, қызмет көрсетуші жеке кәсіпкер «Мырзабаева» сот шешімімен жалған құжаттар ұсынғаны үшін жосықсыз деп танылып өтінімдері кері қайтарылды.

2025 жылы облыс бойынша барлығы **662** шығармашылық үйірме (174 қызмет көрсетуші) қызмет атқарды, оның ішінде:

1. Ақтау қаласы – **10 288** бала, **105** қызмет көрсетуші, **436** үйірме;
2. Жаңаөзен қаласы – **349** бала, **9** қызмет көрсетуші, **29** үйірме;
3. Бейнеу ауданы – **1 369** бала, **13** қызмет көрсетуші, **51** үйірме;
4. Қарақия ауданы – **524** бала, **13** қызмет көрсетуші (оның ішінде екеуі Ақтау қаласындағы ЖК «Бүркіт», ЖК «Бисенбаев» нүктелерінде), **32** үйірме;
5. Маңғыстау ауданы – **112** бала, **6** қызмет көрсетуші (оның ішінде біреуі Ақтау қаласындағы ЖК «Қуанышқалиев» нүктесінде), **18** үйірме;
6. Мұнайлы ауданы – **1 365** бала, **29** қызмет көрсетуші (оның ішінде үшеуі Ақтау қаласындағы ЖК «Аймұратов», ЖК «Ідірісов», ЖК «Тайкод» нүктелерінде), **81** үйірме;
7. Түпқараған ауданы – **440** бала, **6** қызмет көрсетуші (оның ішінде біреуі Ақтау қаласындағы ЖК «Ідірісов» нүктесінде), **15** үйірме.

Аталған жылға бөлінген **2 715 856 560,0** теңге толық көлемде игерілген. Жыл сайын тұрақты түрде қабылданған өтінімдегі құжаттар бойынша мониторинг жүргізіліп тұрған.

Алайда, негізгі мәселе қызмет көрсетуші - кәсіпкерлердің жұмысын тексеру барысында туындайды.

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес, Басқармаға (*бұдан әрі - Оператор*) қызмет көрсетушілердің жұмысына тексеру жүргізу мүмкіндігі қарастырылмағандығы қиындықтар туғызуда. Өңірлік Қоғамдық кеңестер мен үкіметтік емес ұйымдар тарапынан жүргізілген мониторингтік жұмыстар арқылы сапалы қызметті қамтамасыз ету мүмкіндігі болмай тұр.

Сонымен қатар, тексеруші органдар тарапынан қызмет көрсетушілердің жұмысында заңбұзушылық фактілері анықталуда.

Бүгінгі таңда, Операторға ата-аналар тарапынан қызмет көрсетушілердің заңсыз әрекеттері жөнінде арыз-шағымдар түскен. Бұл фактілер бойынша Облыстық және қалалық/аудандық прокуратураларға тиісті шаралар алу жөнінде ресми хаттар жолданған.

Осы ретте, салалық заңнамалық-құқықтық актілерге - заңбұзушылыққа жол берген қызмет көрсетушіге белгілі шаралар мен шектеулерді қолдану және қызмет көрсетушілердің жұмысына жоспарлы түрде тексеру жүргізу жөніндегі толықтыруларды енгізуді ұсынамыз.

III. Ішкі құжаттар мен персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Басқарманың персоналды басқару қызметінің есепті кезеңдегі қызметіне сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Ішкі талдау барысында Басқарманың жеке құрам бойынша **172** бұйрығы, негізгі қызмет бойынша **108** бұйрығы, іссапарлар бойынша **88** бұйрығы,

20 қызметкердің жеке ісі, еңбек өтілін есептеу жөніндегі 11 хаттама, жеке және заңды тұлғалардан келіп түскен 354 өтініш және өзге де құжаттар зерделенді. Тексеру нәтижесінде қаралған құжаттардан сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ. Басқармада сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт бекітілген.

Басқарманың штаттық кестесіне сәйкес 16 мемлекеттік қызметші және 10 көмекші әрі техникалық персонал жұмыс атқарады. Қызметкерлер арасында ерлі-зайыптылардың немесе жақын туыстардың тікелей бағыныстылықта қызмет атқару фактілері анықталған жоқ. Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексінің мәтіні қызметкерлерге көрінетін жерде орналастырылған.

Маңғыстау облысының конкурстық комиссиясының 20.12.2024ж. № 49 хаттамасына сәйкес:

- А.Т. Темірланова Басқарманың 06.01.2025ж. № 3-ж/қ бұйрығымен тілдерді дамыту, архив ісі және ономастикалық жұмыстар бөлімінің тіл заңнамасының сақталуын бақылау және лингвистикалық жұмыстар жөніндегі бас маманының міндетін уақытша атқарушы болып тағайындалды.

- Л.М. Бақиева Басқарманың 06.01.2025ж. № 4-ж/қ бұйрығымен мәдениет және өнер саласын дамыту, жиынтық талдау бөлімінің бас маманының міндетін уақытша атқарушы болып үш айлық сынақ мерзімімен қабылданды. Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті Маңғыстау облысы бойынша департаментінің 03.04.2025ж. № 32/2/1220 қ/е хаты негізінде Басқарманың 09.04.2025ж. №35-ж/қ бұйрығымен бас маман лауазымына тағайындалды.

Маңғыстау облысының конкурстық комиссиясының 25.04.2025ж. № 2 хаттамасына сәйкес:

- Г.М. Сүлейменова Басқарманың 12.05.2025ж. №58-ж/қ бұйрығымен мәдениет және өнер саласын дамыту, жиынтық талдау бөлімінің театр-концерт қызметі жөніндегі бас маманының міндетін уақытша атқарушы болып қабылданды. Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті Маңғыстау облысы бойынша департаментінің 06.08.2025ж. № 32/2/2978 қ/е хаты негізінде Басқарманың 12.08.2025ж. № 119-ж/қ бұйрығымен бас маман лауазымына тағайындалды.

- Н.Б. Сәрсенбек Басқарманың 08.05.2025ж. № 56-ж/қ бұйрығымен мемлекеттік шығармашылық тапсырыс, экономика және қаржы бөлімінің мемлекеттік сатып алу жөніндегі бас маманының міндетін уақытша атқарушы болып қабылданды.

Маңғыстау облысының конкурстық комиссиясының 22.07.2025ж. № 2 хаттамасына сәйкес А.Э. Тлепова Басқарманың 04.08.2025ж. № 111-ж/қ бұйрығымен тілдерді дамыту, архив ісі және ономастикалық жұмыстар бөлімінің тілдерді дамыту жөніндегі бас маманының міндетін уақытша атқарушы болып қабылданды. Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті Маңғыстау облысы бойынша департаментінің 2025 жылғы 30 қазандағы № 32/2/4043 қ/е хаты негізінде Басқарманың 31.10.2025ж. № 144-ж/қ бұйрығымен бас маман лауазымына тағайындалды.

Есепті кезеңде:

- А.Т. Темірланова Басқарманың 14.02.2025ж. № 19-ж/қ бұйрығымен өз өтініші бойынша;

- Н.Б. Сәрсенбек Басқарманың 30.05.2025ж. № 65-ж/қ бұйрығымен 2025 жылғы 2 маусымнан бастап өз өтініші бойынша;

- Тарихи-мәдени мұра және әкімшілік жұмыстар бөлімінің басшысы Р.Т. Алиев Басқарманың 09.06.2025ж. № 74-ж/қ бұйрығымен 2025 жылғы 10 маусымнан бастап;

- Мәдениет және өнер саласын дамыту, жиынтық талдау бөлімінің театр-концерт қызметі жөніндегі бас маманы Г.М. Сүлейменова қайтыс болуына байланысты Басқарманың 18.12.2025ж. № 169-ж/қ бұйрығымен 2025 жылғы 28 қарашадан бастап жұмыстан босатылған.

Жұмыстан босатылған қызметкерлермен шығу сұхбаттары жүргізілген.

Ауысу тәртібімен Ж. Төремұратұлы Басқарманың 12.06.2025ж. № 76-ж/қ бұйрығымен тарихи-мәдени мұра және әкімшілік жұмыстар бөлімінің басшысы лауазымына тағайындалған.

2025 жылы көмекші персонал құрамына 9 статистик қабылданып, 5 статистик өз өтініштері бойынша жұмыстан босатылған.

Жұмыс тобы Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің ақпараттық жүйесі арқылы Басқарма қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін сотталғандығының бар-жоғына тексеру жүргізді. Тексеру нәтижесінде бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыстары үшін сотталған қызметкерлер анықталған жоқ.

Есепті кезеңде 3 мемлекеттік қызметші біліктілік арттыру курстарынан өткен, «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметке алғаш тағайындалған 3 мемлекеттік қызметші қайта даярлау курсынан өткен. Сондай-ақ, 1 қызметкер тағылымдамадан өтті. Қайта даярлаудан және біліктілікті арттыру курстарынан өтуге тиіс барлық қызметкерлер тиісті оқытудан толық көлемде өткен.

Есепті кезеңде Басқарма басшысының бұйрықтарына сәйкес:

- 14.07.2025ж. № 93-ж/қ бұйрығымен Г. Күлтасоваға бала тууына байланысты;

- 16.09.2025ж. № 131-ж/қ бұйрығымен Г. Базаралиеваға ағасының қайтыс болуына байланысты;

- 02.10.2025ж. № 134-ж/қ бұйрығымен Д. Сайкомға некеге тұруына байланысты;

- 03.11.2025ж. № 145-ж/қ бұйрығымен С. Қошжановқа некеге тұруына байланысты материалдық көмек көрсетілген.

Сонымен қатар, Басқарма басшысының 17.01.2025ж. № 4-н/қ бұйрығымен Басқарма басшысының орынбасары Г. Базаралиеваға 60 жасқа толуына байланысты сыйақы берілген.

Басқарманың 04.02.2025ж. № 11-н/қ бұйрығымен мемлекеттік қызметшілерге 2024 жылғы жеке жұмыс жоспарларында көзделген нысаналы индикаторлардың орындалуына сәйкес бонустар төленген.

Есепті кезеңде Басқарма басшысының бұйрықтарына сәйкес мемлекеттік және азаматтық қызметшілерге:

- 19.03.2025ж. № 37-н/қ бұйрығымен «Наурыз мейрамы»;
- 13.05.2025ж. № 52-н/қ бұйрығымен «7 мамыр – Отан қорғаушылар күні» және «9 мамыр – Жеңіс күні»;
- 21.08.2025ж. № 75-н/қ бұйрығымен «30 тамыз – Қазақстан Республикасының Конституциясы күні»;
- 23.10.2025ж. № 86-н/қ бұйрығымен «25 қазан – Республика күні»;
- 14.11.2025ж. № 89-н/қ бұйрығымен «15 қараша – Қазақстан Республикасының Ұлттық валюта күні және қаржы жүйесі қызметкерлерінің күні» (қаржы саласының мемлекеттік қызметшілеріне);
- 08.12.2025ж. № 95-н/қ, 10.12.2025ж. № 96-н/қ және 18.12.2025ж. № 101-н/қ бұйрықтарымен «16 желтоқсан – Тәуелсіздік күні» және Жаңа жыл мерекесіне орай сыйақылар берілген.

Есепті кезеңде, Маңғыстау облысы әкімінің өкімімен басқарма басшысы (05.02.2025ж. №27-ө, 06.02.2025ж. №31-ө, 26.02.2025 ж. №60-ө, 08.05.2025ж. №118-ө, 24.07.2025ж. №207-ө, 05.09.2025ж. №271-ө, 10.10.2025ж. №285-ө, 17.10.2025ж. №299-ө) іссапарларға жіберілді.

Ал, Басқарма басшысының бұйрықтарымен Ж. Тайбулатова (14.02.2025ж. №8, 22.04.2025ж. №22), А. Ықыласқызы (16.04.2025ж. №18, 13.05.2025ж. №30, 24.06.2025ж. №45, 24.06.2025ж. №45), Г. Базаралиева (22.04.2025ж. №20, 20.05.2025ж. №38, 24.07.2025ж. №55, 03.11.2025ж. №89), А. Амандықова (24.06.2025ж. №45), Ж. Төремұратұлы (23.05.2025ж. №39, 19.08.2025ж. №61), А. Аширова (30.05.2025ж. №40, 11.06.2025ж. №43), С. Қошжанов (15.07.2025ж. №48), Н. Балқасым (11.06.2025ж. №42, 13.05.2025ж. №32), А. Тлепова (28.08.2025ж. №63), Г. Оралбаева (13.05.2025ж. №32), Е. Култасова (13.05.2025ж. №32) іссапарларға жіберілді.

Аталған іссапарлар бойынша төлемдерді зерделеу нәтижесінде тәуекелдер анықталған жоқ.

Жүргізілген ішкі талдау нәтижесінде персоналды басқару қызметінің қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері мен заңнама талаптарының бұзылу фактілері анықталған жоқ. Есепті кезеңде Басқарма тарапынан заң бұзушылықтарға жол берілмеген.

Қолданыстағы құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 139-бабының 1-тармағында: «Азаматтық қызметке кіру тағайындау тәртібімен немесе конкурс бойынша жүзеге асырылады» делінген.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 1017 «Мемлекеттік білім беру ұйымының бірінші басшысы мен педагогін қоспағанда, азаматтық қызметке кіру және азаматтық қызметшінің бос лауазымына орналасуға арналған конкурс өткізу қағидаларын бекіту туралы» бұйрығының 2-тарауының 5-тармағында: «Азаматтық қызметке кіру тағайындау тәртібімен немесе конкурс бойынша жұмыс берушінің шешіміне сәйкес жүзеге асырылады» делінген. Тағайындау кезінде кандидат комиссиямен қаралмайды, әңгімелесу

жүргізілмейді. Тағайындауды тікелей басшысы ғана шешеді. Азаматтық қызметшілерді жұмысқа қабылдауды «тағайындау тәсілімен жүзеге асыру» кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелі болуы мүмкіндігі бар ретінде қарастырып отырмыз.

Мүдделер қақтығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Қазақстан Республикасы Бас Прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің ақпараттық сервисінде мемлекеттік қызметшілердің мәліметтері сұрау салу арқылы тексерілді. Мемлекеттік қызметшілер арасында Әдеп кодексінің нормаларын бұзу, мемлекеттік қызметке өтуге байланысты шектеулерді бұзу фактілері, лауазымдық міндеттерін атқаруда мүдделер қақтығысы орын алмаған. Мемлекеттік қызметшілер жұмысқа қабалданған кезде мемлекеттік қызметке өтуге қатысты шектеулермен таныстырылған.

Мемлекеттік қызмет көрсетумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау, жасырын мемлекеттік қызметтерді анықтау

Басқарманың мемлекеттік қызмет көрсету қызметі тегін көрсетіледі.

Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер тізілімін бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2023 жылғы 16 тамыздағы № 339/НҚ бұйрығымен бекітілген мемлекеттік көрсетілетін қызметтер тізіліміне сәйкес, басқармамен 3, басқармаға қарасты мемлекеттік архивпен 1 қызметтің түрі көрсетіледі:

1. *«Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру»;*
2. *«Мемориалдық тақталарды орнатуға рұқсат беру»;*
3. *«Көркем өнерпаздық ұжымдарына «Халықтық» (үлгілі) атағын беруге өтінімдерді қабылдау»;*
4. *«Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін немесе архивтік үзінділер беру».*

Мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын ішкі бақылаудың 2025 жылға сәйкес: Барлық көрсетілген қызметтер саны – 4672:

олардың ішінде:

- мемлекеттік корпорация арқылы қызмет көрсету «Е-архив» АЖ көрсетілген қызметтің саны -1.
- көрсетілетін қызметті алушымен тікелей байланыссыз көрсетілетін қызметті берушінің ақпараттық жүйелері арқылы электрондық түрде («электронның үкімет» веб-порталын www.egov.kz, www.elicense.kz қоспағанда) көрсетілген мемлекеттік қызметтердің саны -1876.

- көрсетілетін қызметті алушымен тікелей байланыс және өтінімді (Мемлекеттік архив арқылы «Е-архив» АЖ) ақпараттық жүйеге қолмен енгізу арқылы көрсетілетін қызметті берушінің ақпараттық жүйелері арқылы ("электрондық үкімет" веб-порталын www.egov.kz, www.elicense.kz қоспағанда) көрсетілген мемлекеттік қызметтердің саны - 1329.
- көрсетілетін қызметті берушілермен кеңсе арқылы (Мемлекеттік корпорация арқылы көрсетілгендерді қоспағанда) түрінде көрсетілген мемлекеттік қызметтердің саны - 1466.
- мемлекеттік қызметтерді көрсетуден бас тартулардың саны – 5.
- мерзімдері бұзылып көрсетілген мемлекеттік қызметтердің саны - 0.
- мемлекеттік қызметтер көрсетуден бас тарту мерзімдері бұзылып көрсетілген мемлекеттік қызметтердің саны - 0.
- мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасына келіп түскен шағымдардың саны – 0.
- мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасына келіп түскен шағымкөздері-0.
- мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасына келіп түскен шағымдардың қаралу мерзімдерінің бұзылу саны – 0.
- мемлекеттік қызметті алу кезінде бұзылған құқықтары қалпына келтірілген адамдардың саны – 0.
- мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын арттыру бойынша жүргізілген түсіндірме іс-шараларының саны -12.
- мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын арттыру бойынша түсіндірме іс-шараларымен халықты қамту -14.
- мемлекеттік көрсетілетін қызметтер бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өткен адамдардың саны – 0.

Мемлекеттік көрсетілетін қызметтерге жүргізілген мониторинг қорытындысы бойынша анықталған бұзушылықтар саны – 37, оның ішінде қызмет көрсету тәртібін сақтамау – 23, құжаттар пакетінің толық болмауы – 12, бас тарту мерзімінің бұзылуы – 1, өзге де бұзушылық – 1.

I. Мемлекеттік қызметті көрсету тәртібін сақтау

1) ҚР Мәдениет және спорт министрінің 2015 жылғы 22 қаңтардағы № 19 бұйрығымен бекітілген "Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру" мемлекеттік қызметін көрсетудің қағидаларына 2-қосымшаның, 3-тармағына сәйкес:

Мемлекеттік көрсетілетін қызметті көрсетудің мерзімі - 5(бес) жұмыс күні, - делінген. Алайда, Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасының «Әбіш Кекілбайұлы атындағы Маңғыстау облыстық тарихи-өлкетану музейі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнының (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті алушы) атынан «Е-лицензиялау» АЖ арқылы 25.07.2025ж., сағ.21.12 жолданған өтініші Басқармамен 28.07.2025ж. тіркеліп,

қызмет көрсету нәтижесі 28.07.2025ж. ұсынылған, 12.11.2025ж., сағ.: 20.01 жолданған өтініші 13.11.2025ж. тіркеліп, қызмет көрсету нәтижесі 13.11.2025ж. ұсынылған.

Сонымен бірге, қағидалардың 2-тарауы, 6-13 тармақтарына сәйкес:

6. Көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері (бұдан әрі – жауапты қызметкер) өтінішті тіркеген кезден бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын тексереді. Ұсынылған құжаттардың толық еместігі фактісі анықталған жағдайда, көрсетілетін қызметті беруші көрсетілген мерзімде өтінішті одан әрі қараудан дәлелді түрде бас тартады. Жеке басын куәландыратын, заңды тұлға ретінде мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы, жеке кәсіпкер ретінде мемлекеттік тіркеу туралы құжаттардың мемлекеттік электрондық ақпараттық ресурстар болып табылатын мәліметтерін көрсетілетін қызметті беруші тиісті мемлекеттік ақпараттық жүйелерден "электрондық үкімет" шлюзы арқылы алады.

7. Стандарттың 8-тармағында қарастырылған ұсынылған құжаттар толық болған жағдайда жауапты орындаушы көрсетілетін қызметті алушының "жеке кабинетінде" "Мәдениет туралы" Заңның 8-бабының 6) тармақшасына сәйкес құрылған Мәдени құндылықтарды уақытша әкету жөніндегі сараптама комиссияның (бұдан әрі – комиссия) қарауына мәдени құндылықты ұсыну қажет екендігі жөнінде хабарлайды.

8. Хабарлағаннан кейін көрсетілетін қызметті алушы 1 (бір) жұмыс күні ішінде көрсетілетін қызметті берушіге затты ұсынады.

9. Ұсынылған зат түскен күні оның жауапты орындаушысымен сараптама жүргізу үшін комиссияға жолданады.

10. Комиссия 1 (бір) жұмыс күні ішінде заттың тарихи, көркем, ғылыми немесе өзге де мәдени мәнін, түпнұсқалығын, авторлығын, атауын, жасалу орны мен уақытын, материалын және орындау техникасын, сондай-ақ мөлшерін (салмағын), айрықша «Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» ММ ерекшеліктерін, сақталу жағдайын сипаттай отырып, жан-жақты талдау жолымен сараптама жүргізеді.

11. Сараптама қорытындысы бойынша комиссия Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрінің 2013 жылғы 20 маусымдағы № 135 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8575 нөмірімен тіркелген) Мәдени құндылықтарды уақытша әкету жөніндегі сараптама комиссиясы туралы үлгі ереженің қосымшасына сәйкес нысан бойынша сараптамалық қорытындыны ресімдейді.

12. Комиссияның оң қорытындысының негізінде көрсетілетін қызметті берушінің жауапты орындаушысы 1 (бір) жұмыс күні ішінде көрсетілетін қызметті алушыға осы

Қағидалардың 3-қосымшасына сәйкес нысан бойынша мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәліктің жобасын әзірлейді және бұрыштама (қол) қоюға енгізеді.

Комиссияның теріс қорытындысы болған жағдайда, жауапты орындаушы белгіленген мерзімде көрсетілетін қызметті алушыға мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тарту туралы уәждеделген жауаптың жобасын әзірлейді.

13. Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесінің жобасына түскен күні көрсетілетін қызметті берушінің уәкілетті тұлғасымен ЭЦҚ арқылы бұрыштамасы (қолы) қойылып, портал арқылы электрондық құжат нысанында көрсетілетін қызметті алушының "жеке кабинетіне" жолданады, - делінген. Алайда, қағидалардың 2-тарауының 6-13 тармақтарында көрсетілген қызмет көрсету тәртібі сақталмай, 1 жұмыс күні ішінде қызмет көрсету нәтижесі ұсынылған. Сонымен бірге, көрсетілетін қызметті алушының 12.11.2025ж. жолдаған өтініші Басқармада 13.11.2025ж. тіркелген. Ал, сараптама қорытындысы 12.11.2025 жылғы №2 деп толтырылған. Яғни, сараптама қорытындысының толтырылған уақыты өтініштің жолданған уақытымен қате қойылған.

2) Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 26 мамырдағы № 149 бұйрығымен бекітілген "Мемориалдық тақталарды орнатуға рұқсат беру" қағидаларының 2-тарауының 5 - тармағына сәйкес, Көрсетілетін қызметті берушінің кеңсесі өтініш түскен күні қабылдауды, тіркеуді жүзеге асырады және оны жауапты құрылымдық бөлімшеге орындауға береді, - делінген.

Алайда, электрондық форматта жолданған аз. А. Байтұрғанның 17.07.2025ж. жолданған өтініші Басқармамен 28.07.2025ж., аз. Д.Нурмановтың 14.10.2025ж. өтініші 17.10.2025ж., 17.11.2025ж жолданған өтініші 19.11.2025ж., кешіктіріп тіркелген.

3) қағидалардың 2-тарауы, 7-тармағына тармағына сәйкес бекітілген Маңғыстау облысы әкімдігінің «Маңғыстау облысының тарихи және мәдениет ескерткіштерін қорғау жөніндегі комиссия құру туралы» 2021 жылғы 2 маусымдағы № 137 қаулысына өзгерістер енгізу туралы 2023 жылғы 26 желтоқсандағы № 221 қаулысымен Маңғыстау облысының тарихи және «Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» ММ А. М. мәдениет ескерткіштерін қорғау жөніндегі комиссиясының (бұдан әрі – Комиссия) құрамы жаңа редакцияда (құрамында – 15 адам) бекітілген. Сонымен бірге, Маңғыстау облысы әкімдігінің 2024 жылғы 19 шілдедегі №125 және 2025 жылғы 8 мамырдағы №107 қаулыларымен комиссия құрамына өзгерістер енгізілген.

Комиссия мүшелерінің құрамындағы Ақтау қ. әкімінің орынбасары Н. Сали 12.09.2024 жылы осы Басқарманың басшысы лауазымына тағайындалғандықтан, 2025 жылғы 8 мамырдағы №107 қаулымен комиссия құрамына енгізілген өзгерістерге сәйкес комиссия төрағасының орынбасары Ә.Байпақов шығарылып, орнына комиссия төрағасының орынбасары болып Н.Сали бекітілген.

Ал, Ақтау қ. әкімінің орынбасары Н.Салидің орнына жаңадан тағайындалған Ақтау қ. әкімінің орынбасары Т.Едігеев бекітілгендігіне қарамастан, 2025 жылғы комиссия отырысының №1-5 хаттамаларында (ақпан,

сәуір, шілде, қазан, желтоқсан айлары) Ақтау қ. әкімдігі тарапынан комиссия мүшесі Т.Едігеев емес, Н.Сали қол қойған.

Ал, Т.Едігеев 10.06.2025 жылы Маңғыстау облысының экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасының басшысы лауазымына тағайындалған. Одан бөлек, Бейнеу ауданы әкімдігі тарапынан комиссия мүшесі Ж.Теміровтың басқа лауазымға ауысуына байланысты Маңғыстау облысы әкімдігінің 2024 жылғы 19 шілдедегі №125 қаулысымен енгізілген өзгерістерге сәйкес оның орнына Бейнеу ауданы әкімінің орынбасары лауазымына 04.06.2025ж. тағайындалған Қ.Назарханов бекітілген. Бірақ, 2025 жылдың №1,2 хаттамаларына (ақпан, сәуір айлары) Бейнеу ауданы әкімдігі тарапынан комиссия мүшесі Қ.Назарханов қол қойған.

Түпқараған ауданы әкімдігі тарапынан комиссия мүшесі аудан әкімінің орынбасары Т.Алтынғалиев 06.02.2025ж. Маңғыстау ауданы әкімінің орынбасары лауазымына тағайындалғанымен №1-5 хаттамаларға бұрынғы лауазымы бойынша қол қойған, комиссия мүшесі Маңғыстау облысының құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы басшысының міндетін атқарушы Е.Дербисов 09.06.2025 жылы Жаңаөзен қ.әкімінің орынбасары лауазымына ауысқанымен комиссия құрамында бұрынғы лауазыммен қалдырылған.

Сонымен бірге, комиссия хатшысы Р.Алиев 10.06.2025ж. басқа қызметке ауысуына байланысты қызметтен босатылғанымен, Маңғыстау облысы әкімдігінің 2024 жылғы 19 шілдедегі №125 және 2025 жылғы 8 мамырдағы №107 қаулыларымен комиссия құрамына енгізілген өзгерістерде бұл ескерілмеген. «Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» ММ Комиссия отырысының хаттамаларында комиссия төрағасы мен мүшелерінің қол қойған күндері көрсетілмеген. Бұл жерде, комиссия құрамына өзгерістер енгізу бойынша жұмыстар мерзімінде жүргізілмеген.

4) қағидалардың 2-тарауының 11-тармағына сәйкес, жауапты орындаушы Комиссия шешімінің негізінде және тыңдау нәтижелері бойынша Комиссияның хаттамасына қол қойылған күннен 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мемориалдық тақтаны орнатуға рұқсат (бұдан әрі – рұқсат) немесе осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мемориалдық тақта орнатуға рұқсат беруден дәлелді бас тарту (бұдан әрі – дәлелді бас тарту) жобасын дайындайды және көрсетілетін қызметті берушінің басшысына енгізеді,- делінген. Алайда, 09.10.2025 жылғы аз. Б.Жолдыбаевтың, аз. Ж.Нұрғалиеваның қағаз түрінде тапсырған өтініштері бойынша қызмет көрсету нәтижесі – №1,2 рұқсат 09.10.2025ж. берілгенімен, 09.10.2025 жылғы № 4 комиссия хаттамасына комиссия төрағасы 2026 жылдың ақпан айында қол қойған. Сол сияқты 15.12.2025 жылғы аз. Ә.Нияздың, 17.12.2025 жылғы аз.С.Аманжулованың, Б.Тлеповтың, О.Машырықтың өтініштеріне рұқсат 30.12.2025ж. берілгенімен, 30.12.2025 жылғы № 5 комиссия хаттамасына комиссия төрағасы 2026 жылдың ақпан айында қол қойған. Бұл жерде, комиссия хаттамасына комиссия төрағасының мерзімінде қол қоймағандығына қарамастан, қызмет көрсету нәтижесі ұсынылып, қызмет

көрсету тәртібінің бұзылуына жол берілген.

II. Құжаттар пакетінің толық болмауы

5) ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің 2007 жылғы 28 наурыздағы № 93 бұйрығымен бекітілген «Көркемөнерпаздар ұжымдарына "Халықтық" немесе "Үлгілі" атағын беру» қағидаларына 1-қосымшаның 8-тармағында: Мемлекеттік қызметті көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтердің тізбесі порталға:

1) ЭЦҚ-мен куәландырылған осы Қағидалардың 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша көркемөнерпаздар ұжымына "Халықтық" немесе "Үлгілі" атағын беруге көркемөнерпаздар ұжымы басшысынан құжаттарды қабылдауға өтінім;

2) көркемөнерпаз ұжымы жиналысы хаттамасының электрондық көшірмесі;

3) келесі ақпараттар көрсетілген ұжымына шығармашылық мінездеме: жетекшілер туралы мәліметтердің электрондық көшірмесі; репертуары және ағымдағы жылға оқу-тәрбиелік жұмыс жоспарының электрондық көшірмесі; ұжымның концерттік бағдарламасының электрондық көшірмесі; қатысушылар құрамы тізімінің электрондық көшірмесі;

4) марапаттарын куәландыратын құжаттардың электрондық көшірмелері; «Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» ММ

5) көркемөнерпаздар ұжымының қызметі туралы жергілікті және/немесе республикалық бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланған материалдардың электрондық көшірмесі болуы (3 мақаладан кем емес), - делінген. Алайда, аз. М.Болысовтың «Асыл аналар» ансамблі бойынша 21.10.2025ж. электрондық форматта тапсырған өтінішіне қоса жалғанған құжаттарында ансамбль қызметіне қатысты мақала саны – 1, марапаттарын куәландыратын құжаттардың тек 1-уі ғана ансамбль қызметіне қатысты. Сонымен бірге, жұмыс жоспарының, концерттік бағдарламаның, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген. Дәл осындай жағдай, «Ғажайып өрнектер» студиясы бойынша

21.10.2025ж. өтінішінде де орын алған, барлық марапаттар студияға қатысатындарға (жекелеген адамдарға) берілгендер, ал студияның өзінің қызметіне қатысты берілген марапаттары жоқ, сондай-ақ жұмыс жоспарының, концерттік бағдарламаның, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген.

21.10.2025 жылғы «Назым» би ансамблі бойынша өтінішке де ансамбль қызметіне қатысты тек 1 мақала жалғанған және жұмыс жоспарының, репертуарының, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген.

21.10.2025 жылғы «Әуен» вокалды ансамбілінің құжаттарында нақты ансамбльге қатысты мақала, марапаты жоқ, сондай-ақ жұмыс жоспары, репертуары және қатысушылар құрамы 02.10.2025 жылы бекітілген, яғни жылдың басында емес, өтініш білдіретін уақытта бекітілген.

21.10.2025 жылғы аз. Г.Себепбаеваның «Ақ ілгек» өнер студиясы бойынша өтінішіне қоса тек 2 мақала жалғанған, өнер студиясы қызметіне қатысты берілген марапаты жоқ, жұмыс жоспарының бекітілген күні, айы көрсетілмеген. Осы қызмет алушының «Жақұт» би ансамблі бойынша 21.10.2025ж. өтінішіне де қоса жалғанған құжаттарында нақты ансамбльге қатысты мақала жоқ, сондай-ақ жұмыс жоспарының, репертуарының, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген.

23.10.2025ж. III. Азирбаевтың тапсырған «Өрен» домбырашылар ансамблінің құжаттарында нақты ансамбль туралы мақала жоқ, жұмыс жоспарының, репертуарының, концерттік бағдарламаның, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген.

23.10.2025ж. Г.Жүгембаеваның тапсырған «Аманат» жыр-терме студиясының құжаттарында студияның нақты қызметі туралы мақала жоқ, жұмыс жоспарының, репертуарының, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген.

21.10.2025ж. М.Аманиязованың тапсырған «Үкілі домбыра» ансамблінің құжаттарында жұмыс жоспарының, репертуарының, концерттік бағдарламасының, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген.

30.10.2025ж. А.Нарембаеваның тапсырған «Жас екпін» дәстүрлі ән ансамблінің құжаттарында концерттік бағдарламасы және студияның нақты қызметі туралы мақала жоқ.

29.10.2025ж. А.Кулбаевтың «Кішкентай ханшайымдар» студиясының құжаттарында жұмыс жоспарының, репертуарының, қатысушылар құрамының бекітілген күні, айы көрсетілмеген.

22.10.2025ж. М.Сагиданованың «Бәйтерек» домбыра үйірмесі бойынша құжаттарында жұмыс жоспары, сапалық құрамы 01.05.2025ж., жұмыс жоспары 01.05.2025ж., концерттік бағдарламасы 18.12.2024ж. бекітілген.

III. Қызмет көрсетуден бас тарту мерзімінің бұзылуы

б) Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 26 мамырдағы № 149 бұйрығымен бекітілген "Мемориалдық тақталарды орнатуға рұқсат беру" қағидаларының 2 тарауының 6-тармағына сәйкес, Көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері (бұдан әрі – жауапты орындаушы) өтінішті тіркеген сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын тексереді. Ұсынылған құжаттардың толық болмауы және/немесе құжаттардың қолданылу мерзімінен шыққан фактісі анықталған жағдайда, көрсетілетін қызметті беруші көрсетілген мерзімде көрсетілетін қызметті алушыға осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтінішті қараудан бас тарту туралы қолхат береді, - делінген.

Алайда, электрондық форматта жолданған аз. А. Байтұрғанның 17.07.2025ж. жолданған өтінішіне бас тарту туралы жауап 5 (бес) күнтізбелік күнде емес, 16 күнтізбелік күнде, яғни қағидаларда көрсетілген мерзімінен кеш 01.08.2025ж. берілген.

Сонымен бірге, бас тарту туралы жауапта қандай құжаттардың жетіспейтіндігі туралы нақты жазылмай: ұсынылған құжаттардың толық болмауына байланысты деп көрсетілген.

IV. Өзге де бұзушылықтардың болуы

7) «Е-лицензиялау» мемлекеттік деректер қоры ақпараттық жүйесінде (бұдан әрі – ЕЛ МДҚ АЖ) көрсетілетін қызметтерді алу үшін ұсынылатын өтінім мен қызмет көрсету нәтижелерінің нысандарында (бланкілерінде) Басқарманың (лицензиардың) атауы мен мекен-жайы өзектендірілмеген. Атап айтқанда, Басқарманың бұрынғы ескі атауы «Маңғыстау облысының мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасы» ММ және ескі мекен-жайы: Ақтау қ., 23 ш.а., №13/1 жаңартылмаған. Бұл жерде, Басқарма тарапынан «ҰАТ» АҚ атына Басқарманың тиісті құжаттарын жалғай отырып, өтінім білдіру арқылы өзектендірілетіндігі ескерілмеген.

Мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын арттыру бойынша жүргізілген түсіндірме іс-шаралар мен халықты қамту туралы ақпарат

- 06.02.2025 жылы Мұнайлы аудандық филиалы «Facebook. Instagram» әлеуметтік желісінде «Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін немесе архивтік үзінділер беру» тақырыбында мақала жариялады.

- 06.02.2025 жылы Қарақия аудандық филиалы №5 «Қарақия» газетіне, 07.02.2025 жылы «Facebook» әлеуметтік желісінде «Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін немесе архивтік үзінділер беру» тақырыбында мақала жариялады.

- 26.02.2025 жылы Түпқараған аудандық филиалы «Азаматтарға арналған үкімет мемлекеттік корпорациясы» АҚ-ның қызметкерлерімен бірлескен дөңгелек үстел өткізді.

- 19.03.2025 жылы Қарақия аудандық филиалы «Азаматтарға арналған үкімет мемлекеттік корпорациясы» АҚ-ның қызметкерлерімен бірлескен дөңгелек үстел өткізді.

- 27.03.2025 жылы Маңғыстау облысының мемлекеттік архиві «Facebook. Instagram» әлеуметтік желісінде «Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін немесе архивтік үзінділер беру» тақырыбында мақала жариялады.

- 31.03.2025 жылы Жеке құрам бойынша Ақтау филиалының ұйымдастыруымен Ақтау қалалық емхана мен қалалық сот мекемесіне келуші тұрғындарға «Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін алу тәртібі» тақырыбында 15 дана брошюра таратылды.

- 19.03.2025 жылы Бейнеу аудандық филиалының қызметкерлері Арбат алаңына келуші тұрғындарға «Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін алу тәртібі» тақырыбында 30 дана брошюра таратылды.

- 03.04.2025 жылы Маңғыстау аудандық филиалы бойынша Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді беру, алу тәртібін түсіндіру мақсатында “Азаматтарға арналған үкімет» ХҚКО қызметкерлерімен дөңгелек үстел өтіп, 4 адам қатысты.

- 25.04.2025 жылы Бейнеу аудандық филиалы бойынша Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді беру, алу тәртібін түсіндіру мақсатында “Азаматтарға арналған үкімет» ХҚКО қызметкерлерімен дөңгелек үстел өтіп, 6 адам қатысты.

- 30.04.2025 жылы Маңғыстау облыстық мемлекеттік архиві және жеке құрам бойынша Ақтау филиалының қызметкерлері «Е-архив» АЖ мемлекеттік қызмет көрсету тәртібін түсіндіру бойынша қалалық, аудандық филиал басшылар мен қызметкерлеріне семинар-кеңес өткізді.

- 02.05.2025 жылы Маңғыстау облыстық мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасының тарапынан облыстағы жергілікті атқарушы органдары мамандарына семинар ұйымдастырылды. Семинар барысында тіл, ономастика және мәдениет және тарихи мұра салалары (*«Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру», «Мемориалдық тақталарды орнатуға рұқсат беру»*) бойынша басшылыққа алынатын нормативтік-құқықтық актілер, заңнамалар талаптары, қағидалар туралы ақпарат берілді.

- 06.05.2025 жылы Жаңаөзен қалалық филиалында Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді беру, алу тәртібін түсіндіру мақсатында “Азаматтарға арналған үкімет» ХҚКО қызметкерлерімен дөңгелек үстел өтіп, 8 адам қатысты.

- 15.05.2025 жылы Жаңаөзен қаласының тұрғындарына Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді алу тәртібін түсіндіру мақсатында 30 дана брошюра таратылды.

- 26.05.2025 жылы Мұнайлы аудандық филиалы бойынша «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ Маңғыстау облысы бойынша филиалы Мұнайлы аудандық Халыққа қызмет көрсету бөлімі және «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы Коммерциялық емес АҚ Маңғыстау облысы бойынша филиалының Әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі Мұнайлы аудандық бөлімінің қызметкерлеріне «Архивтік анықтамаларды алу тәртібі» тақырыбында дөңгелек үстел өткізіліп, 9 қызметкер қатысты және Мұнайлы тұрғындарына түсіндіру жұмыстарын жүргізіп, 13 дана брошюра таратылды.

- 27.05.2025 жылы Маңғыстау облысының мемлекеттік архиві Ақтау қаласының тұрғындарына Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді алу тәртібін түсіндіру мақсатында 15 дана брошюра таратылды.

- 04.06.2025 жылы Бейнеу аудандық филиалы тұрғындарға Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді алу тәртібін түсіндіру мақсатында 30 дана брошюра таратылды.

- 09.06.2025 жылы Жаңаөзен қалалық филиалы «Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін немесе архивтік үзінділер беру тәртібі» атты мақалалары Facebook әлеуметтік желісіне жарияланды.

- 19.06.2025 жылы Маңғыстау облыстық мемлекеттік архивте мемлекеттік қызмет көрсететін мамандардың (аудан, қала) қатысуымен «Е-архив» АЖ жәй-күйі бойынша «Электронды үкімет және мемлекеттік қызмет» тақырыбында дөңгелек үстел өтті.

- 08.07.2025 жылы Қарақия аудандық филиалы Құрық кенті тұрғындарына 10 дана

Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді алу тәртібін түсіндіру мақсатында 10 дана брошюра таратылды.

- 30.07.2025 жылы Түпқараған аудандық филиалы Форт-Шевченко қаласының тұрғындарына Архивтік анықтамаларды, архивтік көшірме және архивтік үзінділерді алу тәртібін түсіндіру мақсатында 10 дана брошюра таратылды.

- 26.08.2025 жылы Маңғыстау облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы мамандары аудан, қалалық архив филиалдарының мемлекеттік қызмет көрсететін мамандарына мемлекеттік қызметтегі мәселелер, қағидалар, нормативтік-құқықтық актілер, заңнамалар талаптарын түсіндіру, тәжірбие алмасу бойынша әдістемелік көмек көрсетілді.

- 25.09.2025 жылы Мұнайлы аудандық филиалы Facebook, Instagram әлеуметтік желісіне «Архивтік анықтамалар, архивтік құжаттардың көшірмелерін немесе архивтік үзінділер беру» тақырыбында мақала жарияланды.

- 20.11.2025 жылы «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы КЕАҚ Маңғыстау облысы бойынша филиалының Бейнеу аудандық халыққа қызмет көрсету бөлімі мен Бейнеу аудандық архив филиалы қызметкерлері бірлескен дөңгелек үстел өткізді. Барлығы 6 адам қатысты.

Рұқсат беру функцияларын іске асырумен және бақылау функцияларын іске асырумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Басқармамен көрсетілетін «Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру» мемлекеттік қызметіне қатысты:

Қазіргі таңда, шет елдеріне көшіп немесе уақытша жолға шығып жатқан жергілікті тұрғындар өздерімен домбыра, сәукеле, сандық және т.б заттарға мәдени құндылығы жоқтығын растайтын куәлігін алуға өтініш хаттар жолдайды. Шығарылатын заттар көбінесе дүкен, базардан алынған немесе жеке қолданыстағы құрал – жабдықтар.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2015 жылғы 22 қаңтардағы № 19 «Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру» бұйрығына сәйкес, мемлекеттік қызмет көрсету комиссия хаттамасының негізінде жүзеге асады.

Аталған мәселеге байланысты, шетелдерге шығарылатын жеке қолданыстағы немесе дүкендерден сатып алынған құрал-жабдықтар,

музыкалық аспаптарын комиссия қарауына ұсыну немесе басқармадан мәдени құндылығы жоқ екендігін растайтын ілеспе хатпен жауап қайтарған қаншалықты заңды екені жөнінде түсіндірме беру бойынша Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігіне хат жолдау тапсырылады.

Сондай-ақ, Мәдениет туралы заңның 32-бабының 2-тармағының 13)-тармақшасында материалдық мәдени құндылықтарға *«Кез келген негіздегі және кез келген материалдан жасалған қол жұмысының полотеналар, картиналар және суреттер түріндегі көркем құндылықтары»* жатады делінген. Осыған байланысты жергілікті суретшілердің салған суреттері, полотеналары мәдениет құндылықтары болып табылғандықтан осы заңның 35-бабының 1-тармағына сәйкес шет елге алып кетуге тиым салынады.

Басқарманың жанындағы Мәдени құндылықтарды уақытша әкету жөніндегі сараптама комиссиясы шет елге уақытша алып кететін мәдениет құндылығының жәй күйін, тасымалдау тәсілін т.б. қарап уақытша алып кетуге куәлік берумен және елге қайта оралғаннан кейінгі олардың жәй-күйін салыстырып акт жасақтау арқылы қабылдап алумен айналысады.

Алайда, шет елден келген туристер және шет елге шығатын Қазақстан Республикасының азаматтарынан Маңғыстау суретшілерінің қолжазбаларын шет елге алып кету бойынша өтініштер көптеп түседі. Түскен өтініштердің мәдениет құндылығын анықтау комиссияның құзырына жатпайды.

Монументтік өнер құрылыстарын орнату Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 28 сәуірдегі № 103 «Монументтік өнер құрылыстарын орнату қағидаларын бекіту туралы» бұйрығында: *«жергілікті атқарушы органдардың ұсыныстары негізінде уәкілетті органның жанынан құрылған комиссияның оң қортындысына сәйкес жүзеге асырылады.»* - делінген.

Басқарманың қызметін, оның ұйымдастыру-басқару қызметінен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Жеке және заңды тұлғалардың жолданымдары бойынша

Есепті кезеңде жеке тұлғадан және заңды тұлғалардан барлығы - **354** жолданым келіп түскен, оның ішінде: арыз - **207**, шағым - **10**, басқа да өтініштер – **43**, ұсыныстар - **94** (хабар, сұрау салу, үн қосу, ұсыныс). Өтініштерге уақытылы жауап берілген.

Басқармада жеке және заңды тұлғалардан келіп түскен жолданымдардың уақытылы әрі сапалы орындалуына, Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 29 маусымдағы № 350-VI «Қазақстан Республикасының әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі» Кодексінің талаптары сақталуына басшылық тарапынан үнемі бақылау жасалған.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша атқарылған жұмыстар

Басқармада сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыстар тұрақты түрде жүргізілген.

Аптаның әр сәрсенбі күні аппараттық жиналыста сыбайлас жемқорлықты болдырмау үшін қызметкерлермен жүйелі түрде түсіндіру жұмыстары жүргізіліп отырған.

Сонымен қатар, басқармаға қарасты кәсіпорындарда ішкі талдау өткізілді. Басқармаға қарасты мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорындарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл заңына сәйкес «комплаенс» қызметі құрылып, мекеме басшыларының бұйрығымен қызметкердің лауазымдық нұсқаулығына енгізілген.

Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

2025 жылы бөлінген бюджет қаражатының игерілуі

Бюджеттік сыныптама-сының коды			Бағдарлама атауы	2025 жылдың бюджеті (мың теңге)	2025 жылдың игерілісі (мың теңге)	% игерілісі	Игерілмеген қаражат (мың теңге)
Әкімші	Бағдарлама	Кіші бағдарлама					
1	2	3	4	5	6	10	11
748			Облыстың мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы	10 932 462,7	10 889 203,6	99,6	43 259,1
	001	011	Жергілікті деңгейде мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	46,0	45,0	97,8	1,0
	001	015	Мемлекеттік тілді және Қазақстан халқының басқа да тілдерін дамыту	160 694,0	160 674,4	100	19,6
	002	015	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	23 356,2	23 356,1	100	0,1
	003	015	Мәдени-демалыс жұмысын қолдау	2 064,0	2 059,0	99,8	5,0
	005	011	Тарихи-мәдени мұраны сақтауды және оған қолжетімділікті қамтамасыз ету	500,0	500,0	100	0
	005	015		5 523 883,6	5 521 281,1	100	2 602,5
	007	011		1 652,0	1 634,8	99	17,2
	007	015		1 701 333,7	1 663 452,4	97,8	37 881,3

	008	011	Театр және музыка өнерін	1 687,0	1 687,0	100	0
	008	015	қолдау	2 524 119,8	2 524 119,8	100	0
	009	011	Облыстық кітапханалардың	380,0	308,9	81,3	71,1
	009	015	жұмыс істеуін қамтамасыз ету	316 454,0	316 452,3	100	1,7
	010	011	Архив қорының сақталуын	420,0	365,7	96	11,6
	010	015	қамтамасыз ету	439 678,0	437 072,9	99,4	2 605,1
	032	015	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	236 194,4	236 194,2	100	0,2

IV. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау қорытындысы

Ішкі талдаудың қорытындысы бойынша жұмысшы тобы басқарманың атқарып отырған қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша жұмыстар тұрақты түрде жүргізіліп отырылатындығын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы түсіндіру жұмыстары, жиналыстар үнемі өткізіліп тұратындығын анықтады.

Қабылданған нормативтік құқықтық актілер мен көрсетілген мемлекеттік қызметтердің сапасын анықтау мақсатында жүргізілген ішкі талдау нәтижесінде сыбайлас жемқорлық фактілеріне алып келетін жағдайлар анықталған жоқ.

Есепті кезеңде жеке тұлғадан және заңды тұлғалардан келіп түскен барлық жолданымдарға уақытылы жауап берілген және берілген жауаптар бойынша арыз-шағым келіп түспеген.

Есепті кезеңде мемлекеттік сатып алу саласында заңнама талаптарының бұзушылықтары тіркелген жоқ.

Алайда аталған құжаттарды бағалау кезінде нақты әрі біріздендірілген талаптардың және оларды тексеру тәртібінің жеткілікті деңгейде регламенттелмеуі конкурстық комиссия мүшелерінің құжаттарды субъективті бағалауына мүмкіндік береді. Бұл жекелеген әлеуетті өнім берушілерге артықшылық беру, негізсіз қабылдау немесе қабылдамау туралы шешімдер қабылдау тәуекелін туындатады.

Осыған байланысты құжаттарды бағалау критерийлерін нақтылау, мамандардың әлеуетті өнім берушіге қатыстылығын растау тәртібін біріздендіру және ұсынылған мәліметтердің дұрыстығын мемлекеттік ақпараттық жүйелер арқылы тексеру тетіктерін енгізу ұсынылады.

Ішкі талдаудың қорытындысы бойынша жүргізілген талдау барысында келесідей тәуекелдер анықталды:

1) Маңғыстау облысы мәдениет, архив және құжаттама басқармасымен көрсетілетін «Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру» мемлекеттік қызметіне қатысты:

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2015 жылғы 22 қаңтардағы № 19 «Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру» бұйрығына сәйкес, басқарма Мәдени құндылықтарды шетелге уақытша әкетуге куәлік беруді жүзеге асырады.

Қазіргі таңда, шет елдерге көшіп немесе уақытша жолға шығып жатқан жергілікті тұрғындар өздерімен домбыра, сәукеле, сандық және т.б заттарға мәдени құндылығы жоқтығын растайтын куәлігін алуға өтініш хаттар жолдайды. Шығарылатын заттар көбінесе дүкен, базардан алынған немесе жеке қолданыстағы құрал – жабдықтар.

Сондай-ақ басқармаға Маңғыстау суретшілерінің қолжазбаларын шет елге алып кету бойынша өтініштер келіп түседі.

Қазақстан Республикасының «Мәдениет туралы» Заңының 32-бабының 2-тармағының 13-тармақшасында материалдық мәдени құндылықтарға *«Кез келген негіздегі және кез келген материалдан жасалған қол жұмысының полотеналар, картиналар және суреттер түріндегі көркем құндылықтары»* жатады делінген. Осыған байланысты жергілікті суретшілердің салған суреттері, полотеналары мәдениет құндылықтары категориясына жатады. Заңның 35-бабының 1-тармағына сәйкес мәдениет құндылықтарын шет елге алып кетуге тиым салынады делінген.

Түскен өтініштерді қарау басқарманың құзіретінде қарастырылмаған. Басқарма жанындағы Мәдени құндылықтарды шетелге уақытша әкетуге куәлік беру комиссиясы тек қана уақытша 6 айдан аспайтын мерзімге ғана куәлік береді. Соңғы жылдары осы мәселе жергілікті суретшілердің наразылығын тудыруда.

Осы бойынша МАМ-ға мәдениет құндылығы категориясына домбыра жасалынғаннан кейін немесе картинаның салынғанына белгілі бір уақыт өткеннен (50 жыл, 100 жылдан) кейін ғана енгізуді қарастыру бойынша ұсыныс беру.

2) Сондай-ақ, Монументтік өнер құрылыстарын орнату Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 28 сәуірдегі № 103 «Монументтік өнер құрылыстарын орнату қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына сәйкес жергілікті атқарушы органдардың ұсыныстары негізінде уәкілетті органның жанынан құрылған комиссияның оң қортындысына сәйкес жүзеге асырылады делінген.

Басқармамен 27.04.2023 жылы №05-10-1462 хатымен ескерткіштер орнату бойынша ұсыныстар жіберілді. Мәдениет және спорт министрлігінің 02.06.2023жылғы №14-03-18/13056 хатына сәйкес «монументтік өнер құрылыстарын орнату мәселесі 2023-2025 жылдарға арналған монументтік өнер құрылыстарын орнату бойынша өңірлер бөлінісіндегі Арнайы жоспармен қарастырылған шаралар аясында жүргізіледі. Осы орайда, аталған ескерткіштерді орнату көрсетілген жоспарға енгізілуі қажет делінген.

Алайда жоғарыда аталған заң нормасында ұсыныстарды арнайы жоспарға сәйкес орнату көзделмеген. МАМ-ға монументтік өнер құрылыстарын орнату заңнамасында қарастырылмаған құжатты сұратып отыр.

3). Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 139-бабының 1-тармағында: *«Азаматтық қызметке кіру тағайындау тәртібімен не конкурс бойынша жүзеге асырылады»* делінген.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 1017 «Мемлекеттік білім беру ұйымының бірінші басшысы мен педагогін қоспағанда, азаматтық қызметке кіру және азаматтық қызметшінің бос лауазымына орналасуға арналған конкурс өткізу қағидаларын бекіту туралы» бұйрығының 2-тарауының 5-тармағында: *«Азаматтық қызметке кіру тағайындау тәртібімен немесе конкурс бойынша жұмыс берушінің шешіміне сәйкес жүзеге асырылады»* делінген. Тағайындау кезінде кандидатты комиссиямен қаралмайды, әңгімелесу жүргізілмейді. Тағайындауды тікелей басшысы ғана шешеді. Азаматтық қызметшілерді жұмысқа қабылдауды «тағайындау тәсілімен жүзеге асыру» кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелі болуы мүмкіндігі бар ретінде қарастырып отырмыз.

ҰСЫНАМЫЗ:

- Мемлекеттік көрсетілетін қызметтерге жауапты мамандарға профилактикалық түсіндіру жұмыстарын күшейту;

- Мемлекеттік көрсетілетін қызметтерге қатысты арыз-шағымдардың мерзімінде қаралуына, орындалуына бақылауды күшейту;

- ҚР Мәдениет және спорт министрлігіне «Балалар мен жасөспірімдерге арналған шығармашылық үйірмелерде мемлекеттік шығармашылық тапсырысты орналастыру және олардың жұмыс істеу қағидалары» жетілдіру бойынша және «Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру» туралы заң нормаларын түсіндіру бойынша ұсыныс хат жолдау;

- Басқарманың қызметкерлері арасында, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу мақсатында, ҚР «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының талаптарын қатаң сақтау жөнінде түсіндірме жұмыстарын тұрақты түрде жүргізіп отыру.

1. Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2015 жылғы 22 қаңтардағы № 19 «Мәдени құндылықтарды уақытша әкету құқығына куәлік беру» бұйрығына өзгерістер енгізу;

Қазақстан Республикасы «Мәдениет туралы» Заңының 32-бабының 2-тармағының 13-тармақшасына және Заңның 35-бабының 1-тармағына өзгерістер енгізу;

2. Монументтік өнер құрылыстарын орнату Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 28 сәуірдегі № 103 «Монументтік өнер құрылыстарын орнату қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына өзгерістер енгізу;

3. Қазақстан Республикасы Еңбек Кодексінің 139-бабының 1-тармағына және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 1017 «Мемлекеттік білім беру ұйымының бірінші басшысы мен педагогін қоспағанда, азаматтық қызметке кіру және азаматтық қызметшінің бос лауазымына орналасуға арналған конкурс

өткізу қағидаларын бекіту туралы» бұйрығының 2-тарауының 5-тармағына өзгерістер енгізу.

Жұмыс тобы:

 Г. Ж. Базаралиева
 А.М. Аширова
 А. Ықыласқызы

Г.Д. Оралбаева
Ж. Төремұратұлы

Басқарма басшысы

Н. Сали